

A neves agykutató Szentágothai János nevét vette fel az új pécsi kutatóközpont

Science Building – építészeti és tudományos különlegesség

A Pécsi Tudományegyetem nemrégiben átadott hétmilliárdos beruházását, a Science Buildinget régióink egyik meghatározó építőipari vállalata, a Grabarics Kft. építhette. A különleges kutatólaboratóriumigazi szakmai kihívást jelentett mind a kivitelező mind pedig a tudóstársadalom számára, hiszen megoldásaiban a nemzetközi kutatóközpontok fejlesztései között is kuriózumnak számított. A nem mindennapos vállalkozás részleteiről dr. Bódis József, rektort, illetve a kivitelezők részéről Solti Gábor területi igazgatót, a projekt vezetőjét és Grabarics Gábort, a Grabarics Építőipari Kft. cégtulajdonosát kérdeztük.

– Mit jelent az egyetem életében az új kutatóközpont?

– Hiánypótló beruházásról beszélhetünk – válaszol kérdésekre az egyetem rektora –, egy régi vágyunk teljesült ezzel. A hétmilliárdos fejlesztés nem csak Magyarországon számít kuriózumnak, hanem a tudomány világában mindenütt figyelemre méltó teljesítmény, mind régióinkban, mind Európában mind pedig a világ egészét tekintve komoly eredmény. A Szentágothai Kutatóközpont megnyitásával az egyetem reményeink szerint nem csak a már régóta áhított kutatóegyetemi címet nyeri majd el, hanem a legelítettebb rangot, a kiemelt egyetem státuszát is sikerrel pályázzuk meg.

– Egy ilyen volumenű építkezés sok plusz figyelmet, energiát igényel. Mennyire volt zökkenőmentes az együttműködés az egyetem és a kivitelezők között?

– Élmenyszerű volt megtapasztalni, hogy a szemünk láttára szó szerint pillanatok alatt kinőtt a földből az új komplexum – folytatja a beszélgetést dr. Bódis József. – A napi kapcsolat sem okozott problémát a kivitelezőkkel,

ebben nagy szerepe volt Kukai Tibornak, az Építéskivitelezési és Mérnöki Menedzsment Tanszék tanárának, aki hozzáértő módon mindvégig kézben tartotta a folyamatokat.

– Különleges kihívás volt számunkra is ez a munka – veszi át a szót Grabarics Gábor. – A Science Building építése az elhúzódo közbeszerzés miatt egy sokáig vajdó projektként

indult. Mire eredményesen sikerült meghirdetni a feladatot, már javában a válság éveit éltük. Érthető volt tehát a szakma fokozott érdeklődése, és az erős verseny. Az egyetem is érdekes közeg volt számunkra. Az intézmény körül kialakult közismert korrupciós botrány sem könnyítette a mindennapokat, aminek következményeként a gazdasági vezetőt le is váltották. Szerencsére az új vezetés érezhetően egy sikeres, azaz egy jó minőségű, határidőre és versenyáron megvalósuló kivitelezésben volt érdekelt. Úgy érezzük, mindez maximálisan teljesült. Volt ugyan pótmunka – körülbelül 20 millió forint értékben –, de erre kizárólag az egyik labor korszerűbbé tétele miatt volt szükség. A plusz költség tehát a beruhá-

A Grabarics Építőipari Kft. értékteremtő oldala

zás méretét tekintve is szokatlanul alacsony, főleg az amúgy is versenyáron vállalt kivitelezés mellett.

– Kissé beárnyékolta az örömmünket, hogy egyszerre éreztük az egyetem elkötelezettségét az ilyen jellegű megvalósításban, és ezzel párhuzamosan az előző vezetés maradványának a jelenlétét, akik többnyire ellendrukkerként léptek fel, főleg miután nem sikerült kivitelezőként, illetve alvállalkozóként részt venniük a projektben, mint ahogy ez korábban gyakorlat volt náluk. A negatívumok gyűjtésére azért volt szükségük elsősorban, hogy a 400 ágyas kórházi nagyprojekt megvalósítását újra az ő érdekcsoportjuk nyerje, aziben – szinte már krimibe illő jelenetekkel fűszerezve – sikerrel is jártak.

– Milyen kutatások zajlanak majd az épület falai között?

– Régóta dédelgetett vágyunk valósulhatott meg a Science Building megépítésével – kezd az ismertest Bódis József. – Egyetemünk – más hasonló intézményektől eltérően – sajnos nem rendelkezett azokkal a kutatási eszközökkel, műszeres és laboratóriumi infrastruktúrával, amely lehetővé tette volna nagy jelentőségű, tudományos projektek megvalósítását. Hátrányos helyzetünk ellenére – főleg a szerencsének köszönhetően – ma már komoly eredményeket felmutatva tudunk jelen lenni a nemzetközi tudományos életben. Egy új természettudományos központ létrehozásával pedig végre ténylegesen is felkerülhetünk Európa tudományos életének térképére.

– Kiemelkedően fontos cél az alapkutatói potenciál fejlesztése a természet-, műszaki és egészségtudományok leghaladóbb területein. Ezekről azt várjuk, hogy az egyetem nagy nemzetközi pályázatokon is részt vehessen. A kutatóintézet három, illetve egész pontosan négy tudományterületen kínál nemzetközi szintű kutatási lehetőséget: orvos-biológiai, biofizikai, kémiai-vegyipari és a negyedik az maga az épület, amely a korszerű energetikai és gépészeti megoldások alkalmazásával nyújt mérési és kutatási lehetőségeket a műszaki kar számára. Ez utóbbiak kifejezetten az alkalmá-

zott tudományok körébe tartozó kutatások. Mindemellert a korszerű – uniós élvonalba tartozó – laboratóriumok, a kitűnő műszerpark arra is lehetőséget nyújtanak majd, hogy hallgatóink a lehető legjobb feltételek mellett tanulhassanak.

– Rövid és hosszabb távon természetesen gazdasági előnyöket is várunk a fejlesztésről. A felhalmozott tudást, szellemi értékeket szeretnénk gazdasági hasznot hozó szabadalmakra és innovációkra váltani.

– Milyen korszerű megoldások találhatók ebben a ránézésre is XXI. századi épületben?

– Egy különleges épületet kellett megvalósítani, amely belül laborokat rejt, ugyanakkor amivel körülzártuk azokat, az maga is egyfajta laboratórium – kezd az épület titkainak bemutatását a kivitelező cég tulajdonosa. – Maguk az épületek is különlegesen tehát, egységenként más-más technológiával készültek. A cél az volt, hogy az egyetem kutatói az épületek energiafelhasználását és egyéb műszaki paramétereit illetően különféle méréseket végezhesenek, és összevethessék a kapott adatokat, az egyes megoldások hatékonyságát. Üde színfolt volt ez a munka a mostani válságos időkben, sok látványos elemmel: szerelt homlokzat, látszóbeton felületek, zöld támfalak. Rengeteg zöld felületet alakítottunk ki, és maga az épület is minden tekintetben zöldnek mondható, a károsanyag-kibocsátása minimális.

– A Science Building egy három épületből álló laboratórium-együttes – avat be minket a további részletekbe Solti Gábor. – Két laboratórium és egy küllemében is különleges kavics formájú, 307 főt befogadni képes előadóterem. Kutatóközpontot építettünk, ami már önmagában nézve is komoly kihívás, de a munka nagyságát jól jellemzi az is, hogy körülbelül 10 000 köbméter földet kellett megmozgatnunk, amelynek a helyére nagyságrendileg 7 000 köbméter beton, és 700 tonna betonacél került. A bokrétaünnepekre mindössze 4,5 hónapot kellett várni, ekkorra készült el ugyanis az építmény vasbetonszerkezete. Érdekesség az is, hogy gyakorlatilag kétszer kellett megépí-

tenünk: először elkészült a vasbeton szerkezet, majd erre egy acél tartószerkezet került, mely alumínium lemezzel lett burkolva. Az egészekig dupla fala lett – ezt hívják klímahomlokzatnak –, amely alul-felül zsalus szellőzőrácsokkal szabályozható.

– Az épületek hűtése-fűtése eltérő technológiák alkalmazásával készült. Az A és B épületben a fűtéshez 120 darab talajszonda segítségével 100 méter mélyről, a talajból vonjuk ki a hőt, míg a C épületben hagyományos távfűtést használnak. Kialakításra került egy külön helyiség is, ahol az egyes épületmodellek energiahatékonyágát mérni tudják. Jól látható, hogy a tervezők nagy gondot fordítottak az uniós környezetvédelmi elvárásokra, az energiatakarékosságra, a megújuló energiák hasznosítására.

– A laborokban folyó speciális munka sok esetben különleges megoldásokat kívánt. Számos vezetékelt kellett a szem elől elrejtőnk, ezek az álpadló alá kerültek. Az épület szellőztetése sem hagyományos, a nyílászárók sehol sem nyithatók, kizárólag mesterséges szellőztetésre van lehetőség, az ehhez szükséges igen csak költséges gépészeti berendezések a tetőre kerültek. Ezekre már csak azért is szükség volt, hogy a pontos mérésekhez elengedhetetlen egyes feltételeket biztosítani tudják, és természetesen a laborok tudományos és biztonságtechnikai előírásai is megkövetelik mindezt. Ezekben az egységekben nagyon komoly kutatások folynak, éppen ezért a biztonsági rendszernél is a legkorszerűbb eszközöket alkalmazták: ujjlenyomatot beléptető rendszer, különleges biztonsági szintek, zsiliprendszer, biztonsági szellőztetés – földi halandó ilyesmivel szinte csak a filmekben találkozhat, és nekünk is különleges élményt jelentett az itt elvégzett munka.

– A nehézségek ellenére mi örülünk ennek az épületnek – zárja a beszélgetést Grabarics Gábor – azt kívánjuk az ott dolgozóknak, hogy eredményes, sikeres éveket töltsenek itt, munkájukkal öregbítsék a pécsi egyetem hírnevét. A kivitelezés során mindvégig azt éreztük, hogy az egyetem vezetése abszolút elkötelezett az irányba, hogy itt egy olyan nemzetközileg is elismert kutatóközpont alakuljon ki, amely a magyar hagyományokat folytatja, illetve ha lehet, egy még magasabb, sikeresebb szintre emelje azt, beleértve ebbe az üzleti sikereket is. Mi ezt a magunk eszközeivel igyekeztünk is segíteni, tudásunk legjavát adtuk az épület-együttes kivitelezésekor.

Cseh Teréz

Szentágotthai János nevét viseli az új kutatóközpont

Ünnepélyes keretek közt vette fel a Kossuth-díjas agykutató, Szentágotthai János nevét a Pécsi Tudományegyetem új kutatóközpontja az építése során átmenetileg Science Building névre keresztelt labor-együttes. Az intézmény így tisztelgett egykori anatómia professzora előtt, aki október 31-én lenne 100 éves.